

Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöt

Toimitusjohtaja

Tällä kirjeellä Finanssivalvonta haluaa kiinnittää yhtiöiden huomiota eräisiin vuoden 2021 aikana valvonnassa esiin tulleisiin seikkoihin ja samalla kertoa valvojan odotuksista vuodelle 2022.

Vuosi 2021 on vallitsevasta koronatilanteesta huolimatta ollut taloudellisen toipumisen vuosi. Sektorin yhtiöiden tulokset ovat pääosin vahvistuneet; maksutulo on kehittynyt myönteisesti, sijoitustuotot ovat olleet vahvat riskillisissä omaisuusluokissa ja korvauskulut ovat olleet maltilliset. SCR suhteet ovat hyvällä tasolla ja vakavaraisuus onkin vahvistunut kaiken yllä mainitun yhteisvaikutuksena.

Sijoitusten tuotot ovat finanssikriisin jälkeen olleet historiallisen vahvat lähes kaikissa omaisuusluokissa ja erityisesti vuonna 2021. Tulevaisuuden tuotto-odotukset ovat kuitenkin kauttaaltaan alhaiset ja pääomamarkkina voi nykytilanteessa olla herkkä taloudellisten odotusten tai korkotason nopealle muutokselle. Erityisesti inflaationäkymät ovat muuttuneet selkeästi vuoden 2021 aikana ja tulevalla inflaatiokehityksellä voi olla huomattava vaikutus myös vakuutussektorin tuloksellisuuteen. Finanssivalvonta luopui eurooppalaisten valvojien mukaisesti voitonjaon rajoittamisesta, mutta muistuttaa edelleen, että voitonjakoa suunnitellessaan vakuutusyhtiöiden tulisi huomioida niin koronapandemian pitkittymisen aiheuttamat kuin toimintaansa sisältävät riskit. Vakuutusyhtiöiden onkin voitonjakoa ja muuttuvia palkkioita suunnitellessaan huolellisesti arvioitava pääomien tarve ja liiketoimintamallien kestävyys.

Hyvän ja laadukkaan hallinto- ja ohjausjärjestelmän, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus sekä asianmukaiset menettelytavat ovat luonnollisesti keskeisiä kestäväälle ja tuloksekkaalle toiminnalle. Finanssivalvonta muistuttaa, että hallinnollisen sääntelyn ja hyvän riskienhallinnan implementointi liiketoiminnan prosesseihin ei ole pelkästään välttämätöntä vaan myös liiketoiminnallisesti järkevää pitkän aikavälin tuloksellisuuden varmistamiseksi.

1 Ryhmälaskennan teema-arvio

Finanssivalvonnan teema-arviossa tartuttiin vaikeatulkintaiseen aiheeseen, ryhmien vakavaraisuuslaskentaa koskevaan sääntelyyn, ja sen soveltamiseen Suomessa. Solvenssi II -uudistuksiin liittyvässä neuvonannossa komissiolle Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen Eiopa on kiinnittänyt asiaan myös huomiota ja teema-arvio kartoitti siten hyvänä pohjatyönä tuleville uudistuksille nykyisten raporttien laskentaa sekä yleisemmin sitä, kuinka ala on käsittänyt ryhmäsääntelyn kattavuuden.

Teema-arvion perusteella havaitut puutteet ja virheet eivät Finanssivalvonnan käsityksen mukaan vaikuttaneet merkittävästi ryhmien vakavaraisuusasteisiin. Teema-arvio toi kuitenkin esiin tarpeen muistuttaa, että ryhmien tulee itse tuntea ryhmien vakavaraisuutta koskeva sääntely, tunnistaa ryhmärakenteensa ja toimia sen mukaisesti raportoinnin osalta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää sidosyhteyksinä toimivien yhtiöiden

huomiointiin raportoinnissa ja SCR-laskennassa asetuksen mukaisesti. Teema-arvion osoittamien puutteiden korjaamista seurataan valvottava-kohtaisesti.

2 Huomioita hallintojärjestelmästä

Finanssivalvonta on kuluneen vuoden aikana kiinnittänyt valvonnassaan erityistä huomiota hallitusten pöytäkirjojen laatuun. Finanssivalvonta painottaa, että yhtiön hallituksen tekemät päätökset tulee dokumentoida asianmukaisesti niin, että jälkikäteen on esimerkiksi selvitettävissä, miten riskienhallintajärjestelmästä saadut tiedot on otettu huomioon päätöksenteossa. Hallituksen tulisi tehdä yhteistyötä muun muassa keskeisistä toiminnoista vastaavien kanssa, pyytää ennakoivasti tietoja ja kyseenalaistaa nämä tiedot tarvittaessa. Päätöksenteon tueksi käydyn dialogin olisi hyvä näkyä oleellisilta osin myös hallituksen kokousten pöytäkirjoissa tai niiden liitedokumentaatioissa.

Finanssivalvonta kiinnittää myös huomiota yhtiöiden sopivuus- ja luotettavuusarviointiprosessiin sisältyvään hallituksen kollektiivisen osaamisen arviointiin. Hallituksella tulee kokonaisuutena arvioiden olla yhtiön johtamisessa vaadittavaa sopivaa ammatillista pätevyyttä, kokemusta ja tietoa vähintään viideltä sääntelyssä määritellyltä osaamisalueelta. Kaikilta vaadittavan yleisen tason osaamisen lisäksi jokaisen viiden aihealueen osalta vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä tulisi olla määritellyiltä aihealueilta vaadittava kelpoisuus, pätevyys, taidot ja ammatillinen kokemus. Muistutamme myös, että sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin on oltava yhtiössä jatkuvaa.

Yhtiöiden compliance -toiminnan osalta muistutamme, että compliance-toiminnon yhtiötasoista toimivuutta osana sisäisen valvonnan kokonaisuutta, resursoinnin riittävyttä ja valvontasuunnitelman kattavuutta tulee arvioida säännönmukaisesti, ottaen huomioon yhtiön liiketoiminnan laajuus ja monimutkaisuus. Pidemmän aikavälin valvontasuunnitelmien tulisi ottaa huomioon rotaatiopohjaisesti kaikki yhtiön merkittävät liiketoiminnan osa-alueet riskeineen, mukaan lukien toisen puolustuslinjan valvontatoiminnot.

Viranomaisraportoinnin osalta pyydämme valvottaviamme kiinnittämään huomiota raporttien oikeellisuuteen ja laadunvarmistukseen.

3 Digitalisoituva vakuutussektori ja pilvipalvelut

Finanssivalvonta noudattaa valvontatyössään Eiopan ohjeita ulkoistamisesta pilvipalvelujen tarjoajille. Tämän osalta muistutamme, että valvottavien on arvioitava ja tarvittaessa muutettava voimassa olevia pilvipalvelujen ulkoistamisjärjestelyjään. Samalla on varmistettava, että järjestelyt, jotka koskevat oleellisia tai tärkeitä operatiivisia tehtäviä tai toimia, täyttävät Eiopan ohjeissa esitetyt vaatimukset 31.12.2022 mennessä. Dokumentointivaatimukset pilvipalvelujen ulkoistamisjärjestelyistä, jotka koskevat oleellisia tai tärkeitä operatiivisia tehtäviä ja toimia, on

täytettävä 31.12.2022 mennessä. Yhtiön toimintaperiaatteet ja sisäiset prosessit tuli päivittää tarvittaessa 1.1.2021 mennessä.

4 Menettelytapa-asiat

Finanssivalvonta on eri yhteyksissä havainnut, että *vahinkovakuutuksen* lakisääteisten lajien korvausmenettely ei kaikilta osin ole vastannut sääntelyn edellytyksiä käsittelyaikoihin liitettyjen rajojen osalta. Pohjaselvitys nykytilanteen kartoittamiseksi on käynnissä. Selvityksen perusteella kuva täsmentyy alkuvuonna 2022. Silloin on myös käynnistymässä toimialatasoinen säännöllinen raportointi valvontatyön tueksi. Samalla on hyvä varmistaa henkilöstön riittävyys ja järjestelmien toimivuus kriittisillä alueilla sekä riittävän tiedon kulku yhtiön sisällä kulloisenkin tosiasiallisen tilanteen kontrolloimiseksi.

Eiopa on nostanut menettelytapavalvonnan osalta kärkiaiheeseen *Value for Money*-teeman ja sitä tukevan tuotehallintajärjestelmän (POG) käytön. Finanssivalvonta kannustaa etenkin *henkivakuutusyhtiöitä* POG:n aktiiviseen soveltamiseen ja tuotteiden suunnitteluun niin, että otetaan huomioon asiakkaiden tavoitteet, edut ja ominaisuudet. Samalla on varmistettava, että vakuutus tuotteet vastaavat kohdemarkkinoiden asiakkaiden tarpeita, ominaisuuksia ja tavoitteita ja että vakuutusmuotoiset sijoitustuotteet ovat asiakkaan kannalta soveltuvia tai asianmukaisia. Näiden tavoitteiden tulee toteutua myös tarjoamiskanavassa.

5 Lopuksi

Ympäröivä maailmamme on ainaisessa muutoksessa. Digitalisaatio ja ilmastonmuutos tuovat mukanaan uusia liiketoiminnan riskejä, jotka valvottavien on syytä huomioida panostamalla osaamisen ja riskienhallinnan kehittämiseen näillä alueilla. Digitalisaatio ja kestävyysriskit ovat myös vahvasti sääntelijän agendalla ja uuden sääntelyn implementointi tulee jatkossa vaatimaan kehitystoimia niin valvottavilta kuin valvojalta-kin. Digitalisaatio tuo myös uudenlaisia mahdollisuuksia valvojan työkalupakin kehittämiseen. Valvonnan toimintatapoja ja kulttuuria harmonisoidaan edelleen Eiopan ohjauksessa EU:n tasolla; hyvä valvonnan kulttuuri on riskiperusteista, eteenpäin katsovaa, haastavaa, tehokasta ja tuloksellista. Odotuksissamme onkin kiihtyvästi muuttuvassa toimintaympäristössä niin Finanssivalvonnalle kuin valvottavasektorillekin vahva toiminnan kehittämisen vuosi.

Finanssivalvonta haluaa kiittää valvottavia hyvästä yhteistyöstä sekä toivottaa kaikille hyvää joulua ja menestystä vuodelle 2022!